

Kosovski Albanci zaziru od dijaloga

Author: [Ridvan Berisha](#)

Nijedna od vecih politickih stranaka ne zeli da preduzme prvi korak u pogledu pregovora sa Srbijom.

Lideri kosovskih Albanaca su uglavnom nepripremljeni za predstojece, izuzetno vazne razgovore sa Srbijom jer strahuju od gubitka glasova u slucaju da javno mnjenje pomisli da se priblizavaju Beogradu.

Na istorijskim pregovorima, za koje se ocekuje da ce se odrzati u Becu sledeceg meseca, razgovarace se o prakticnim pitanjima kao sto su povratak lica raseljenih tokom sukoba 1999. godine, nova putna dokumenta i registarske tablice za vozila.

Medjutim, albanski politicari su zabrinuti da bi zbog ucesca na razgovorima, cak i o manje vaznim pitanjima kao sto su ova, mogli izgubiti podrsku glasaca uoci izbora sledece godine jer bi pristalice tvrde linije mogle da dijalog sa Beogradom prikazu kao cin ravan izdaji nacionalnih interesa.

Kontakt grupa, koju cine predstavnici Sjedinjenih Americkih Drzava, Rusije, Francuske, Nemacke, Italije i Velike Britanije, slozila se 22. septembra da bi prvi direktni pregovori izmedju Beograda i Pristine trebalo da pocnu sredinom sledeceg meseca.

Malo ko u Pristini veruje da ce ovaj sastanak doneti nesto vise od prizora rukovanja zvanicnika pred televizijskim kamerama da bi ugodili medjunarodnoj zajednici.

Mada se kljucno pitanje - konacni status medjunarodnog protektorata - nece pokretati na ovim pregovorima, ocekuje se da ce pocetak dijaloga utrti put za opseznije razgovore kasnije.

Politika albanskih stranaka na Kosovu se u javnosti, do sada, zasnivala na pitanju nezavisnosti pokrajine. Stoga nisu spremni, a jos manje radi da uzmu ucesca u predstojecim razgovorima. Razgovori sa Beogradom, cak i o prakticnim pitanjima, moglo bi se tumaciti kao priblizavanje starom neprijatelju i to bi ih moglo skupo kostati na izborima.

Usled toga, albanski politicari jos uvek nisu postigli konsenzus o tome da li bi dijalog sa Beogradom uopste trebalo da pocne i o cemu bi trebalo razgovarati.

Predsednik Kosova Ibrahim Rugova i predsednik pokrajinskog parlamenta Nedzat Daci do sada nisu iskazali spremnost da se pridruze naporima vlade kosovskog premijera Bajrama Redzepija u radu na izradi nacrtu strategije za dijalog sa Srbijom.

Kosovskim parlamentom dominira Rugovina stranka - Demokratski savez Kosova, LDK, a predsednik vlade dolazi iz druge po velicine politicke stranke u pokrajini, Demokratske partije Kosova, PDK, koju predvodi bivsi komandant Oslobojilacke vojske Kosova, Hasim Taci.

Do sada, ni PDK niti LDK nisu iskazali spremnost da naprave prvi korak u pogledu predstojecih razgovora. Reklo bi se da jedni druge podbadaju da druga strana donese kljucne odluke u nadi da ce na osnovu toga kasnije steci odredjene politicke poene.

Rugova tek treba da saopsti koje ce uloge kosovske institucije odigrati u pregovarskom procesu. "Videćemo da li je dijalog moguć ili nije. Još uvek čekamo", izjavio je predsednik posle svog prvog sastanka sa šefom Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu Harijem Holkerijem prošle nedelje.

Ramus Tahiri, glavni savetnik predsednika kosovskog parlamenta i član Rugovine stranke, rekao je da bi vlada trebalo da se priprema za razgovore bez učešća parlamenta. "Nema potrebe da skupština raspravlja o tehničkim pitanjima", izjavio je Tahiri za IWPR.

Redzepe je, sa svoje strane, naglasio potrebu za saglasnošću parlamenta pre nego što bi pregovori uopšte mogli da počnu. Tokom poslednjeg zasedanja kosovske skupštine, Redzepe je izjavio: "Mi kao vlada se ne možemo upustiti u pregovore o ovim praktičnim pitanjima bez saglasnosti parlamenta."

Jedan visoki zvaničnik PDK, koji je želeo da ostane anonimn, izjavio je za IWPR da će premijer imati teškoća kao lider albanske pregovarske strane jer bi percepcija javnosti da njegova stranka saradjuje sa Beogradom dovela do gubitka glasova na izborima.

"Za pregovore o praktičnim stvarima je neophodna saradnja u vezi sa nekim pitanjima, a postizanje kompromisa sa Beogradom je još uvek tabu tema na Kosovu imajući u vidu mnogobrojne nestale tokom proteklog rata", rekao je on.

LDK takođe zazire od mogućnosti postizanja kompromisa sa Beogradom. Imidz ove stranke bio je ozbiljno narušen 1999. godine kada se Rugova susreo sa Slobodanom Miloševićem, tadašnjim predsednikom Jugoslavije, za vreme NATO bombardovanja.

Vecina albanskih lidera se slažu da će se pitanje konačnog statusa na kraju, ipak, postaviti uprkos tvrdnjama međunarodne zajednice da su na dnevnom redu samo "tehnička pitanja". Oni ne žele da pregovaraju sa Beogradom jer smatraju da bi narod Kosova i međunarodna zajednica trebalo da odluče o tome. Sve dok se ne razreši ovo pitanje, oni ne žele da pregovaraju sa Srbijom čak ni o praktičnim pitanjima.

Produženi diplomatski pritisak znači da ovakav pristup nema izgleda na uspeh. Obracajući se kosovskoj skupštini 11. septembra, predstavnik Evropske unije za inostrane poslove Kris Paten je zatražio da se ubrzaju pripreme za pregovore sa Beogradom.

Medjutim, čini se kao da niko nije čuo njegov apel. Posle sastanka sa Holkerijem prošle nedelje, Redzepe je okrivio nedavne socijalne nemire, poput talasa sindikalnih strajkova i protesta udruženja penzionera, za neodlučnost Pristine uoči razgovora.

"Resavanje problema rudara, učitelja i penzionera, ispunjavanje njihovih zahteva za boljim životom i nastavak privatizacije su prioriteti aktuelne vlade - a ne samo dijalog sa Srbijom", izjavio je premijer.

Ridvan Berisa je novinar Radio Televizije Kosovo, RTK.

Location: [Stavropol](#)
[Serbia](#)
[Russia](#)
[North Ossetia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosovski-albanci-zaziru-od-dijaloga>